

Mythologia, Francfort, 1581 - VII, 15 : De Musis

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[96\] : De Musis](#)

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VII

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - VII, 15 : De Musis](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VII

[Mythologie, Paris, 1627 - VII, 16 : Des Muses](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VII

[Mythologie, Lyon, 1612 - VII, 15 : Des Muses](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Francfort, 1581 - VII, 15 : De Musis, 1581

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 24/12/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/6015>

Présentation du document

PublicationFrancfort, André Wechel, 1581

ExemplaireRegensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Formatin-8

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 772-781

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses[Muses](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

bus, quæ in grauissimas animi perturbationes inducunt. Quod si quis tamen cupiditatib. cesserit, ille postea vel in maximas calamitates illabetur, vel in miserrimum mortis genus incidet. Vt igitur moderatione animi affectibus adhibeamus, neque quidquam nimis ex animo optare utile esse intelligamus, hæc ab antiquis de Orpheo memorie prodita fuerunt. Alij tamen fabulam hanc Eurydices ita explicarunt, vt illam animam esse dicant, quæ Orpheo siue corpori nupserit, atque eius amore capitur Aristæus, quod est verè bonum intelligendum. Ista per herbas ac flores ab eo fugit, & à serpente latente inter hos voluptates necatur, descenditque ad inferos, vnde reuocatur per sonum lyre, ea nimirum conditione, atque hisce monitionibus vt facile possit à corpore perdi, nisi rationi, legique pareat. Ac de Orpheo satis, nunc de Musis dicamus.

De Musis. CAP. XV.

MVSÆ, quæ poetarum præfides, omniumque cantilenarum autores fuisse putabantur, vnà cum Saturno natæ è Cœlo fuisse creditæ sunt, sicuti sensit Musæus, & complures antiquorum: at à recentioribus Iouis & Mnemosynes filie dictæ sunt, vt testatur Orpheus in hymno in Musas hoc pactos

μνημοσύνης καὶ τῆνός ἐστι δ' ἐπὶ τοῦ ὕδατος

ἐστὶν αἱ μῆσαι περὶ δὲ μαχαλῶν μοι, ἀγλαόφωνοι.

Mnemosynesque Iouisque satas de semine canto

Pieridas Musas, præclara numina fama.

Et Hesiodus in Theogonia:

μνημοσύνης δ' ἐξ αὐτῆς ἐγένετο καλλιόμοιο

ἔξ ἧς αἱ μῆσαι χρυσάμπυκας ἐγένοντο,

ἰννία, τῆς ἰννῆς ὀνθαλίαι, καὶ τίς τ' ἐστὶ αἰὶδ' ἦς.

Mnemosynen pulchram dilexit Iupiter: ex qua

Inde nouem Musæ clara nascuntur, & illæ

Sunt semper cantus cordi, & conniua lata.

Cicero lib. 3. de natura Deor. ex altero Ioue natas esse quatuor Musas scribit, Thelxiopen, Mnemen, Acæden, Meleten: è tertio Ioue nouem & ex Mnemosyne: è tertio item Ioue Pierias & ex Antiopa, prioribus pares numero, qui ordines etsi tres fuerunt, tamen Iouis & Mnemosynes omnes filie dicuntur: atque natæ sunt in Pierio monte, vt ait Zex. hist. 90. chil. 6. Scribit Pausanias in Bœoticis primos omnium Aloëi filios tres Musas sanxisse coli religione oportere, Meleten, Mnemen, Acæden:

Accedunt: mox Pierum Macedonem cum Thespias venisset, instituisse ut nouem Musæ his ipsis nominibus, quibus in hanc usque diem vocatæ sunt, colerentur. At Aristocles in libro de Choris tertio filias nouem Piero fuisse scribit, quas ille de nominibus Musarum appellauerit, ex quib. nati sunt illi qui Musarum filij dicti sunt a Græcis. Munnetimus verò Cœli filias fuisse Musas credidit, Ioueque fuisse antiquiores: cum aliæ etiam minores natæ à Ioue fuerint. Scriptum reliquit Euphrator in libro de Tibicinibus Euphemen nutricem fuisse Musarum. Alij Memnonis & Thespiæ filias putarunt. Fuerunt apud Thespienses Musarum ludi, qui Musæa dicti sunt: in quibus proponebantur cantilenarum & harmoniæ præmia victoribus. Has Deas fuisse sacrorum conuiuiorum, quæ fiunt per lustrationes, & solennitatum, & omnis lætitiæ præsidēs, significauit Orpheus ita in hymnis:

αἱ τιμαὶς θιντοῖς ἀνδράσι μυστοπολῆται.

Rite Viri qua ostendistis conuiuia sacra.

Et alibi scriptum est:

ὅδ' ἑ τιλῶνται μεσῶν θεοτοί· αἱ γὰρ ἴασι
κίρται, αἴσι μίμηλι χοροῖς, θαλάμῃ τ' ἱερατῆραι,
αἱ τὴ γάμοι, καὶ τ' ὀρχήσῃ, καὶ κύτρινος ἱερά.

*Non linquant Musæ mortales tempora vita
Qua moderantur: eis choros, & conuiuia lata
Sunt cura: grataque Virum sunt nuptia, amores.*

Eadem & carminum & musicæ inuentrices fuerunt, & totius sapientiæ moderatrices, sicuti testatur idem Orpheus:

καὶ τε θεοὶ σοφίῃς ἱερῆς οἴαται ἔχοντες.

Temonem sacra Sophia hac audite tenentes.

Plutarchus tamen in libello de Musica ex Heraclidæ sententia non Musis, sed variis hominib. carminum inuentionem concessit: qui primam citharæ inuentionem Amphioni Iouis & Antiopes filio, cuiusque poesin tribuit, utpote qui à patre doctus fuerit: Linumque ait Eubœensem primum lamentationes & fletus carmine edidisse, sicut hymnos Anthedonium Anthen, Philammonemque Delphicum canticos de ortu Apollinis, & Dianæ, & Latonæ. Demetrius Byzantius libro tertio poematis non Musis, aut Musarum filiis, sed ipsi Apollini harum rerum inuentionem tribuit: quippe quem dicat & tibiā, & citharam, & fidium cantus inuenisse. cuius rei adducit argu-

mentum, quod inter Apollinis sacrificia hymni canebantur cum tibiis: cuius etiam signum in Delo fuit antiquitus illo habitu ut dextra arcum, sinistra Gratiarum teneret: tum Gratiarum alia tibia, alia lyram, alia fistulam ori Apollinis admouebat, ut ait Pausanias. Callimachus tamen in quodam epigrammate, non solum Musas poeticam facultatem, sed omnia scriptorum disciplinarumque genera inuenisse scribit. sed quid unaqueque inuenerit, ita patefecit:

Καλλιόπη σοφίῳ ἥρωϊδ' οὐ δῦρον ἀοιδῆς·
 Κλυτὸν καὶ Μιχόρου κισσάρης· μαλινδία μορπυῖον·
 Κυτίρην τ' ἀγλαΐα χερσὶ πολυηχία φωνίον·
 Μελπομένη θνητοῖσι· μαλὶ φρονεῖ βέλτερον ἥρα.
 Τερψιχόρην χαρίεσσα πόρος τεχνήμονας αὐλῶν.
 Ὕμνεσ' ἀθανάτων ἔρατ' ὦ πολυτερπίας δῦρος.
 Ἄρμονίῳ πῖσιτοι πολὺ μιν αἰδῶκος ἀοιδῆς.
 Οὐρανίῳ πέλον· δῦρε καὶ ὑρανίων χερσὶν ἄστρον.
 Κωμικὸν δῦρε θάλασσα βίον τε καὶ ἥδιον κισσάρη.
Calliope reperit sapientes proci da cantus
Heroum: Clio citharam clarissima: Vocem
Mimorum Euterpe tragicis latata querelis.
Melpomene dulcem mortalibus attulit ipsa
Barbiton, at suauis tibi tradita tibia fertur
Terpsichore. Diuinumque Erato mox protulit hymnos,
Harmoniam cunctisq; Polymnia cantibus addit.
Frane cali motus atque astra notauit.
Comica vita tibi est, moreisq; Thalia reperti.

Hæ Dex magnum sunt in aduersitatibus solatium, & non leues illecebræ ad res honorificas: cum ab illegitimis voluptatibus, & ab omni libidine nos reuocet, ut ait Theocritus in Cyclopeis

ὅδ' ἐν ποτὶν ἔρωτα πικρὰ φάρμακον ἄλλοι,
 Νικία, ἔτ' ἰγχείσον, μοι δοκεῖ, ἔτ' ἰπίπτεσον,
 ἢ τοὶ περὶ δ' ἐκέρπον δέ τι τῷτο καὶ ἀδὺ
 γίνεταί· ἀνθρώποις.
Nulla magis flammæ medicina repellit amoris,
Non qua potatur, qua vnguntur vulnera, quam hæc
Pieridum. leuis hac et dulcis quippe medela
Munere concessa est superum mortalibus agris.

Harum munus fuit militum animos per carmina inflammare in bellum, harum viros bonos in calamitatibus consolari, harum

harum præclara facinora & res gestas decantare, ut eorum imitatione ceteri mortales ad virtutem incitarentur, quippe cum illæ cantilenæ essent in antiquorum conuiuiis, ut patet in libello de Musica apud Plutarchum. Nam Homerus etiam conuenire existimauit ut heroum animi seueris & decoris cantibus acuerentur, ut sæpius reuocatis in memoriam præclaris virorum illustrium rebus gestis mox instructi & accensi cum hostibus dimicarent. fuit enim cantorum & poetarum antiquorum institutum, ut se non solum moderatores animorum, sed etiam morum magistros cum suauitate profiterentur. nam Græcæ ciuitates liberis ab initio prima adolescentiæ rudimenta poetiæ tradiderunt, non illi quidem nudæ, nec spoliatæ omnino voluptate, sed castæ tamen, & moderatæ. Ex illa igitur musici cantus & lyrae & tiliarum modos docentes se & ipsorum morum magistros atque emendatores profitebantur, quæ à Pythagora, & à posteris deinde Pythagoricis audiebantur. Homerus propterea cantores morum correctores appellauit, cum scripserit libr. 3. Odyss. cantorem custodem & monitorem Clytemnestræ relictum fuisse ab Agamemnone: qui mulierum laudes percurrrens earum quæ maritis absentibus temperanter & castè vixerunt, desiderium quoddam honoris, & gloriæ, & probitatis in eius animo impressit. postea dulcem faciens consuetudinem à malis cogitationibus abhorrentem illius animum confirmauit, neque prius illa potitus est Ægisthus, quàm cantorem obtruncarit. cantabantur autem ab antiquis vel philosophicæ vel astronomicæ cantilenæ in conuiuiis, cuiusmodi est apud Virgilium cantus Iopæ in conuiuiio Didois: vel illustrium virorum præclara facinora ibidem cantabantur, quibus posteri ad illorum imitationem ad virtutem inflammarentur: ut est illud Homeri in lib. 9. Odyss.

αὐτὰρ ἰπεὶ πόσιος καὶ ἰδητύος ἐξ ἔρον ἦτο,

μῦθ' ἄρ' αἰοῖδ' ὅτ' ἀνῆκος ἀλδ' ἐμῶναι κλίσαι ἀνδρῶν.

Ut dapibus depulsa fames, vinoque refelli,

Musa iubet canere hinc illustria facta virorum.

Sic etiam, ut est libro nono Iliad. cum præcones Agamemnonis ad tentorium Achillis aduentassent, illum cum cithara canentem illustrium virorum facinora inuenerunt, ut est in his:

πρὸ δ' αὖ μάλ' ὄψε μῆν' ὁ τ' ἀνὸχος ἵππεσ' ἑταίρ,

φινδῖον πεπιδὼν μεγάλας φρένας Διὶ καὶ Διῶ.

μυρμιδόνων δ' ἐπὶ τελευσίαις καὶ νῆας ἐκείδων
 τὸν δ' οὐρον φρίνα τερπόμεθον φέρμιλιν Ἀργείη,
 καλὴ δαιδαλίη· ἐπὶ δ' ἀργύρεος ζυγούτων.
 πλὴν ἄρετ' ἔξ ἑσάρων πτόλιν ἠϊτῶνος ὀλίγας·
 τῇ ὅρῃ θυμὸν ἱερπότερον, ἅδ' ἐδ' ἄρα κλίσσας ἀνδρῶν.

*Numina suppliciter Neptuni his sancta precantur,
 Mentibus AEacida magni suadere loquendo.
 Myrmidonumque adennt iuxta tentoria naves:
 Mulcentem cithara hunc mentem inuenero sonora,
 Pulchra, ex argento, cui clara manubria: & illam
 Ceperat ē spoliis urbs diruta & Etionii.*

Hac animum mulcens cantabat facta virorum.

Hæc erant illa ad virtutem & ad æmulationem incitantia, quæ in conuiujs, in publicis conuentibus, & vel inter pocula ab antiquis cantoribus canebantur: res gloriosæ gestæ scilicet illustrium virorum, qui vel feliciter cum hostibus dimicassent, vel fortiter in bello pro patria cecidissent. Canebantur aliquando cantilenæ ad mundi mirabilitatem pertinentes, & ad infinitam diuinæ mentis, summæq; opificis sapientiam, aut ad astorum cognitionem: cuiusmodi sunt illa quæ canuntur apud Apollonium libro primo Argonaut.

ἦ ἄρα δ' ὡς γαῖα καὶ ἕρως ἡ δὲ θάλασσα
 τὸ πρῶτον ἐπ' ἀλλήλοισι μὴ συνακρόετα μορφῇ
 νῆκος ἐξ ὀλοοῖο δ' ἐκρίθον ἀμφὶς ἕσπετα.
 ἡ δ' ὡς ἱμπεδοὶ αἶψα σε αἰθέρι τέκμαρ' ἔχουσιν
 ἄστρα, σιλιναῖν τε, καὶ ἡλίοιο κέλευθοι.
 ἕρως δ' ὡς ἀνίγλας, καὶ ὡς ποταμοὶ κελεύθουσι
 αὐτῆσι Νύμφησι καὶ ἱερπύτε πᾶσι γίνοντο.
 ἦ ἄρα δ' ὡς πρῶτον Ὀφίων Εὐρυνόμῃ τε
 π' ἑκατὶς ἐπρόοτος ἔχον κράτος οὐλύμπιοι·
 ὥς τε ῥῆθ' καὶ χερσὶν, ὁ μὲν κρένων ἤκωδι τιμῆς,
 ἡ δὲ ν' ἐν' ἔπυσσιν δ' ἐνὶ κύμασιν ὠκεανοῖο.

*Namque canebat uti primum cælum, mare, terra,
 Una fuit facies, commissaque forma vicissim:
 Singulaque ut fuerant mox tristi lite dirempta.
 Vestellus cælum sedes firmissima, Luna
 Quæ ambages, Solusque Via, flexusque recurui.
 Visunt cum Nymphis montes & flumina nata,
 Serpentinaque lætas Varium, & genus acre ferarum.*

*Ut prius Eurynomeque & Ophion semine nata
 Oceani imperium tenuere nihilis Olympi.
 Vique hic & imperij Saturno cessat honorem,
 Illa Rhea, hinc latuere mari sub fluctibus altis.*

Tanta denique fuit antiquorum cantorum modestia & temperantia, ut neque inter procos quidem Penelopes turpia aut lascivia canerentur: quamvis essent iuvenes ad omnem libidinem, omnemque intemperantiam maximè propensi: sed canebatur apud hos reditus Græcorum in patriam laboriosus sanè ac perdifficilis: sicut patet ex his:

*τοῖσι δ' αἰδοῦσ' ἀλλ' ἐπερικλυτός· οἱ δ' ἐσιπῆ
 ἔατ' ἀκρόστις· ὁ δ' Ἀχαιῶν νόστον ἔειπε
 Λυγρὸν, ὅτι Τροίᾳ ἐπετάλατο πάλλας Ἀθηνῆ.
 Egregius cantor cantabat ibi, hincque silentes
 Audibant: reditum cantor cantabat Achivum
 Difficilem ἐ Τροία, quem Pallas praeiussit illi.*

Harum igitur cantilenarum, & cantorum, & poetarum praesides Musæ putabantur, quarum dux creditus est Apollo. Has tanta suavitatem dixerunt esse sapientes, ut optimum creditæ sint remedium aduersus omnes voluptatum illecebras, sicut ait Theocritus in Pastoribus:

*ἔτ' ἰατρὶς ἀπὶ νῆας γλυκιώτερον, ἔτι μελίσσας
 ἀνθία, ὅσων ἰμὶν μῶσα φίλα. ἔς γὰρ ὀρώσται
 γαλήνησιν, τῶς δ' ἔτι ποτὶ δαλῆσται κίρκαι.
 Non ita & gratum est apibus, non lumina florum,
 Ut mihi sunt Musæ, quos læta respiciunt hæc,
 Ladere non possunt mox dirapocula Circei.*

Est autem Musarum vis propè admirabilis credita: quippe cum ob suavitatem orationis, rerumque & figmentorum mirabilem varietatem, multa pro veris falsa persuadeant: neque quidquam sit tam tenue & imbecillum quod poetarum peritorum artificium non mirificè extollat, cum præsertim ipsæ de seipsis dicant in Theogonia:

*ἴδμεν· τί δ' ἴα πολλαὶ γυνὲ τ' ὁμοῖσιν ὁμοῖα,
 ἴδμεν δ', εὐτ' ἰδὲ λαομὴν, ἀληθὶα μυθήσασθαι.
 Mentiri scimus permulta simillima Veris:
 Si libeat rursus, scimus quoque, Vera profari.*

Fabulati sunt antiqui Musas grauitè ferentes, quòd Venus amoris stimulos sibi iniunxisset, Adonim necasse eius amicum,

cum alix aliorum mortalium desiderio captæ fuerunt: ut Caliope OEagri, è quo peperit Orpheum & Cymothonem: Terpsichore è Stymone Rhesum suscepit, Clio Linum è Magnete, atq; alix ex alijs. Nam de laudibus venationis cantu pernicundum canentes illum hiantem & imbibentem catum detinuerunt, donec Mars Adonidis rivalis in aprum verteretur, ipsumque Adonim percuteret: vel (ut alij magis placuit) in Adonim aprum excitaret, à quo fuit ictus. tū ex Adonidis sanguine nata est anemona rubra, cū prius esset alba. cum Venus passis capillis ac nudis pedibus eò accurreret, rosa rubuit ob Veneris sanguinem, quia spina eius pedē grauiter pupugisset. Fuerunt tamen nonnulli, qui Musas semper castas fuisse dixerint, ut testatur Plato in eo epigrammate, quod est apud Diog. Laert.

ἀ κύπερτ' ἡ μῦσαι, κεράσισα τὰν Ἀφροδίτα
τιμὰτ', ἢ τὸν ἔρωϊν ἡμῖν ἱφολίσσῃ.

Ἥ αἱ μῦσαι ποτὶ κύπεριν, Ἄρ' ἢ τὰ σωμύλα ταῦτα.
ἡμῖν δ' οὐ πέταται τὸ πρὸ τοῦ παιδάρου.

*Ad Musas Venus hac: Dabo Amori tela puella
In vos, vel Venerem praeipio colite.*

*Ad Venerem Musa: Marti licet ista minerū.
Ad nos non didicit iste volare puer.*

Fuerūt loca multa Musis cōsecrata, à quibus cognomina sortite sunt, ut Heliconiades ab Helicone mōte, quē Otus & Ephialtes illis consecrarūt, & à Pieria & Pimpla & Libethra, Pierides, Pimplides, Liberthrides, & Parnasides, & Pegasides, quæ loca illis consecrata fuerūt à Thracibus Boeotiae accolis, ut ait Strab. lib. 10. quia Thraces priscæ musicæ operā dederūt, poeticamq; harmoniā inuenerunt, quales fuerunt Ephorus, Orpheus, Thamyris, Musæus, & Eumolpus, qui quod scitè caneret, nomē obtinuit. Fama est Acheloi filias cum Musis de cantu ausas fuisse aliquando contendere, quare prædictū supplicium passæ sunt. Fuerunt etiam cygni Musarum aues nominati ob cantum, ut testatur Callimachus in hymno in Delum hoc pacto:

ἡ μὲν ἴφη κύκτοι δ' ἔθιν' μέλαποντες αἰοῖδ' οἱ
Μηόνιον πακτωλὸν ἐκυκλώσαντο λιπόρτες
ἱρδομάκει περὶ ἀήλον ἱππῆσσι δ' ἰοχέῃ
Μησάων ὄρνιθες αἰοῖδ' ὅττοι πιπερῶν.

*Hac dixit: cygni q; Deis prædulce canentes
Maenium linquunt Pædolum, ter q; quater q;*

Μακ

*Mox circa Delum volitant, circaq; puellam,
Musarum volucres, aubus mage turba canora.*

Fuerunt his coronæ etiam sacratæ & varijs floribus ac frondibus, & è palmis præsertim, quibus coronabantur ac plumis.

¶ Nec plura his ferè de Musis tradita sunt ab antiquis, quæ nunc breuiter explicemus. Musas alij Mnemosynes & Iouis, alij Antiopæ & Iouis, alij Memnonis & Thespiae filias fuisse putarunt: quoniam Musæ scientia, & optimus affectus animi ad illam imbibendâ creditus est, qui nō nisi diuinitus in nos influit, cum omne bonum datum sit de cœlo descendēs à patre luminum: conseruatur tamen & augetur memoriæ bonitate & exercitatione: quare & Iouis & Memoriæ filias Musas dixerunt. Quid enim est aliud Mnemosyne, quàm memoria? Antiopæ rursus exercitatio est vel potius æmulatio, cum quis pro viribus contendit ne ab alio superetur canendi peritia. Neque aliud est sanè Memnon quàm memoria, aut Thespia quàm diuinitas, & diuina cognitio. id apertius etiam declarant nomina illarum Musarum, quæ fuerunt ab Aloëi filiabus cultæ: Melete scilicet exercitatio, Mneme memoria, Aœde cantus. Qui Musas Cœli filias dixerunt, & Ioue antiquiores, in idem propè recidunt, nisi quod hi Iouem non mythicè sed historicè intelligunt. Harum Musarum nutricem fuisse Euphemen dixerunt, quoniam bonum nomen & gloria, & laus atque honor artes ac disciplinas alunt: neque vilis stimulus est hominibus acutior ac potentior quàm gloria, ad impellendum ad res honorificas. Qui Musas tres tantum esse arbitrati sunt, crediderunt illas esse artes, per quas perueniretur ad sapientiæ cognitionem. Cōmunior tamen fuit opinio quod Musæ essent sphaerarum animæ: Vrania scilicet stelliferi cœli, & eius sphaeræ, quæ vocatur aplanæ: Polymnia Saturni, Terpsichore Iouis, Clio Martis, Melpomene Solis, Erato Veneris, Euterpe Mercurij, Thalia Lunæ: quæ sicuti magis recedunt à medio mundi, ita diuersos sonos efficerent. Nam cum alix sphaeræ tardiores sint, alix velociores, alix medium inter hos motus sortiantur, eadem credita fuit sonorum esse differentia: ita vt ex velocissimo & ordinato cœlorum motu, contactuque potentissimo & varia & ingens efficeretur melodia, vt arbitrati sunt Pythagorici. Sunt igitur octo Musæ commemoratæ, totidem sphaerarum toni, ex quibus redundat illa quæ nona addita est, Calliope: quasi

bonum concentum dixerim. Hæc cum sint propinquæ primo corpori quod mouetur, cui sedes Dei proxima creditur; dictæ sunt circa aram Iouis tripudiare, ut ait Hesiod. in his:

καὶ τὰ περὶ κελύβων ἰσθμίου πῶς ἀπαλοῖσιν

ἀρχιῦνται, καὶ προμὸν ἱστῶντες κρονίωνες.

Ha teneris pedibus vitres nam fontem adoras

Usq; choros ducunt Iouis omnipotentis ad aram.

Cum verò varia sint harum Musarum studia, varijs quoq; delectationibus capiuntur animæ mortalium, quæ ex illis sphaeris, ut senserunt Pythagorici, descenderunt. Nam qui è Luna, cum magis Thalæ naturæ sint obnoxij, comica lasciuia & petulantia delectantur. Qui descenderunt è sphaera Saturni, vel è Polymnia, cum sicco sint ac frigido temperamēto, multa polent rerum præteritarū memoria: nam ingenia & corporum natura cum natura planetarum plerumque consentiunt, & idcirco alij alijs studijs delectantur. Pro planetarum aspectibus exempli gratia, si Mercurius sit forti bonoq; aspectu eloquentiam & elegantiam præbet, & suauitatem orationis, & scientiam atque ingenium præsertim in rebus mathematicis. Idem si coniunctus sit cum felici Martis aspectu medicos facit peritos & fortunatos: at cū malo aspectu vel imperitos vel infelices vel etiam fures ut creditur, quod præcipuè contingit vbi combustus dicitur à Sole. Cum Venere poetas gignit & musicos. Cum Luna mercatores cautos & diligentes negotiatores. Cum Saturno tribuit scientiam ac peritiam vaticiniorum, estque non solum mutabilis cum natura illorum planetarum quibuscum commiscetur, sed etiam adauget eorum vires, nam quanto potentiore aspectu illos respexerit, tanto felicior est illorum virtutibus augendis: quippe cum crescant minuanturque vires cæterorum planetarum huius malignitate vel beneficetia. Sed horum planetarum vires, ac varietatem studiorum ita expresseferunt illa catmina:

Clio gesta canens transaltu tempora reddit.

Melpomene tragico proclamat mæsta boatu.

Comica lasciuo gaudet sermone Thalia.

Dulcis loqui calamos Euterpe flatibus urget.

Terpsichore affectus citharæ mouet, imperat, auget.

Plectra gerens Erato saltat pede, carmine, sultu.

Car.

Carmina Calliope libris heroica mandat.

Præse calis motus scrutatur & astra.

Signat cuncta manu, loquitur Polymnia gestu.

Mentis Apollinea vis harmonet & ndiq, Musas :

In medio residens complectitur omnia Phæbus.

Nam scriptum reliquit etiâ Zéz. hist. 90. chil. 6. nihil aliud esse Musas quâ cognitionem, & animi vim illam quæ intelligit: cū Helicon Musarū locus à vertendis folijs sit nominatus. Has igitur non harmoniæ solum musicæ vim habere arbitrati sunt antiqui, sed etiam componendorū morum, temperandorum-que animorum ab immoderatis perturbationibus. Nam qui Musicæ & poeticæ facultatis studiosus sit, is ferè libidinosus & inhumanus esse non solet: cū omnia vitia otium & inscientiam, ac non disciplinarum studia, comitentur. Inde accidit ut musicam diuinā scientiam crediderit Pythagoras, ut ait Strabo lib. 10. Geogr. Cū crederent igitur antiqui omnes res humanas à mente diuina, & à corporibus cœlestibus aliquo pacto gubernari, omnem cuiusq; peritiæ præstantiam deorsum mitti tradiderunt à Sole, & à cæteris planetis: cū re ipsa sine ope diuina vis humana debilis & imbecilla sit ad omne opus perficiendum: quare Musæ sæpius ad ferendum opem vocantur à poetis. Illi qui Musarū filij dicti sunt, ea fuerunt ingeniorum scientiarūque præstantia, ut diuinitus è cœlo demissi inter homines viderentur, cū nullum Veneris desiderium alioquin cadere possit in corpora cœlestia. At nunc de Dædalo dicamus.

De Dædalo.

CAP. XVI.

DÆDALVS, quem ingeniosum & præstantem virū fuisse vel nomen ipsum significat, nulla alia de causa fuit tot fabularum figmentis implicatus, ut vix tandem ex illis euolare potuerit, nisi ut præclara exempla rectè sapienterque viuendi hominibus relinqueret. Hunc Eupalami siue Euphemi filium fuisse & Alcippæ testatur Zéz. hist. 19. primæ chil. At Pherocydes Dædalum Erechthei viri Atheniensis, & Iphinoes filium fuisse scripsit, à quo etiam tribus Dædalidæ Athenis fuerunt vocatæ. nam Dædalus fuit è stirpe regia illorum qui dicti sunt Metionidæ. At Pausillum fuisse Palamaonis filiū scripsit in Bœoticis. Hic non magis ob artis præstantiam, quàm ob errores & ca-